

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**Історико-філологічний факультет
Кафедра української мови та літератури**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова Приймальної комісії

Міжнародного економіко-
гуманітарного університету імені
академіка Степана Дем'янчука

Віталій ДЕМ'ЯНЧУК

від 27 травня 2026 року

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ
З «УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

**для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання на перший курс на основі ПЗСО і НРК «бакалавр»**

Рівне - 2026

Програма обговорена та узгоджена на засіданні кафедри української мови та літератури
Протокол № 8 від "20" 05 2026 року

Завідувач кафедри *Л. Овдійчук* - Лілія ОВДІЙЧУК

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» (Протокол № 4 від 27 травня 2026 року).

Відповідальний секретар

Сергій БЛИЗНЮК

I. Пояснювальна записка

Мета фахового вступного випробування з української мови – з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, які бажають здобувати освітній ступінь бакалавра і навчатись за неспорідненими спеціальностями з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем: Бакалавр,

- в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

2. Форма фахового вступного випробування

Випробування проходить у кілька етапів:

- на початку засідання голова фахової комісії розпечатує пакет з варіантами білетів, що виносяться на вступне фахове випробування;
- абітурієнти дають письмову відповідь на питання екзаменаційного білету у письмовій формі. Тривалість письмового етапу - 60 хвилин;
- співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету;
- обговорення членами фахової комісії відповідей та оголошення оцінки студентам.

3. Білети: структура білету

Білет фахового вступного випробування містить 16 тестових завдань: вісім – з історії української літератури, вісім – з теорії сучасної української літературної мови.

4. Вимоги до відповіді вступника

Тестові завдання з української мови і літератури складено з урахуванням обсягу мовного та літературного матеріалу і вимог до знань і вмінь випускників, передбачених чинною програмою для середніх шкіл, ліцеїв і гімназій, а також згідно з програмою Міносвіти і науки України для вступників до вищих навчальних закладів.

Послідовність тестових завдань базується на дидактичному принципі від простого до складного.

Знання й уміння студентів оцінюються комісією за відповідними критеріями.

II. Критерії оцінювання

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем бакалавра:

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-173 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі орієнтується у матеріалі, але відповідь містить окремі неточності.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі орієнтується у матеріалі, допускає суттєві помилки.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.

III. Структура програми Українська мова

Тема 1. Лексикологія. Загальні відомості про українську мову, аспекти її вивчення, формування (різні теорії про походження. Українська літературна мова як унормована форма загальнонародної мови української нації, її ознаки, форми існування. **Групи слів на основі лексичного значення.** Поняття про омонімію, паронімію, синонімію, антонімію як лексико-семантичні категорії слів, що складаються на основі лексичного значення. Групування омонімів, паронімів, синонімів, антонімів. **Шари української лексики.** Систематизація української лексики з різних точок зору: за походженням, за активністю вжитку, щодо стилістичного використання. Характеристика основних шарів лексики за походженням: споконвічні та запозичені (найдавніші – сучасні, їх групи, семантичні, фонетичні, словотвірні, морфологічні особливості) слова. Поняття про інтернаціоналізми, екзотизми, варваризми, слова-кальки. Освоєння запозичень в українській мові: лексичне, фонетичне, граматичне. Групи активної і пасивної лексики. Історизми та архаїзми, їх групування, відмінності між ними, стилістична роль. Неологізми, їх групи, фіксація, використання в різних стилях.

Тема 2. Фразеологія української мови. Поняття про фразеологію як науку про систему стійких сполучень слів: її предмет, завдання, зв'язок з іншими розділами мовознавства, підрозділи фразеології. Фразеологізм, його ознаки, зв'язки зі словом,

вільними словосполученнями та сполученнями слів, реченнями. Традиційні класифікації фразеологічних одиниць.

Тема 3. Фонетика. Фонетика як розділ мовознавчої науки про звукову систему мови, її предмет, завдання, зв'язок з іншими розділами мовознавства. Транскрипція і транслітерація. Особливості звукової системи української мови. Голосні фонемі, їх творення, співвідношення з приголосними. Класифікація голосних за місцем і способом творення, за участю губ. Варіантні вияви голосних в українській мові. Приголосні фонемі, їх кількісний склад, особливості творення, фонологічні особливості. Класифікації приголосних: за місцем і способом творення, за участю голосу й шуму, за твердістю.

Видозміни звуків у мовному потоці. Асиміляція, дисиміляція, їх види (за напрямком, за якоюсь з ознак, за місцем розташуванням звуків, за характером виявлення), відмінність між ними.

Тема 4. Орфографія української мови. Правопис і орфографія, їх співвідношення. Короткі відомості з історії українського правопису. Поняття орфограми. Орфографічна система української мови, її складники. Особливості української орфографії.

Тема 5. Способи творення слів в українській мові. Поняття про спосіб словотворення. Класифікація способів словотворення. Морфологічні способи словотворення. Змішані способи творення складних слів. Способи неморфологічного творення слів: морфолого-синтаксичний, лексико-синтаксичний, лексико-семантичний.

Тема 6. Морфологія. Іменник. Поняття про іменник як центральну частину мови. Лексичне значення, морфологічні ознаки та синтаксична роль іменників. Семантико-граматичні категорії іменників. Категорія роду, її значення, способи й засоби вираження. Категорія числа, її значення. Категорія відмінка. Система відмінків в українській мові. Основні значення відмінків. Принципи поділу іменників на відміни та групи. Іменники, що перебувають поза відмінами. Особливості відмінювання іменників I-IV відмін. Невідмінювані іменники. **Прикметник.** Прикметник як частина мови. Значеннєві розряди прикметників. Якісні прикметники, їхні граматичні особливості. Категорія ступенів порівняння прикметників. Відносні та присвійні прикметники, їхні властивості. Перехідні групи прикметників. Форма прикметників (повна – стягнена / нестягнена і коротка). Особливості відмінювання прикметників твердої і м'якої груп. **Числівник.** Числівники як лексико-граматичний клас слів, їхнє місце в системі частин мови. Семантичні розряди числівників. Структурні розряди числівників. Особливості синтаксичного зв'язку числівників з іменниками. Відмінювання і вживання числівників. Питання про порядкові назви в сучасному мовознавстві. **Займенник.** Статус займенника в сучасному мовознавстві та його місце в системі частин мови. Розряди займенників за значенням, їхні граматичні параметри. Особливості відмінювання займенників. **Дієслово.** Дієслово як центральна частина мови. Типи дієслівних утворень. Відмінювані / невідмінювані, дієвідмінювані / недієвідмінювані дієслівні форми. Інфінітив як початкова форма дієслова, його становлення в українській мові. Граматичні особливості інфінітива. Загальнодієслівні граматичні категорії. Категорія виду. Типи видових пар в українській мові. Дієслівна категорія перехідності / неперехідності. Дієслівна категорія стану. Дієслова, що перебувають поза категорією стану. Дієслівна категорія способу. Дієслівна категорія

часу, її зв'язок з категоріями способу і виду. Категорія особи дієслів. Категорія числа дієслів. Рід як іменна категорія дієслів. Дієслівні основи. Дієвідміни дієслова. **Дієприкметник.** Статус дієприкметника в сучасному мовознавстві. Значення дієприкметника, його подвійна граматична природа. Активні, пасивні дієприкметники, їх творення. Безособові дієслівні форми на -но, -то. **Дієприслівник.** Наукові підходи до визначення морфологічної сутності дієприслівника в сучасній лінгвістиці. Значення та граматичні особливості дієприслівників доконаного й недоконаного виду, їх творення. **Прислівник.** Становлення прислівника як частини мови, його периферійний характер. Специфічність лексичного значення, морфологічної природи та синтаксичних ознак прислівника. Розряди прислівників за значенням. Творення прислівників. **Службові слова. Прийменник.** Питання про статус службових слів у сучасному мовознавстві. Формування системи прийменників української мови. Функції прийменників. Групи прийменників за походженням і будовою. Семантичні розряди прийменників. Вживання прийменників з певними відмінками. Основні значення та синоніміка прийменникових конструкцій в українській мові. **Сполучник.** Становлення системи сполучників в українській мові. Групи сполучників за походженням, будовою, вживанням. Розряди сполучників за функцією в реченні. Сполучники сурядності, групи сурядних сполучників. Сполучники підрядності, групи підрядних сполучників. Сполучні слова, їхня відмінність від сполучників. Основні критерії і способи розмежування омонімічних сполучників і сполучних слів. **Частки.** Походження і функції часток. Групи часток за походженням, будовою і місцем у реченні. Функціонально-семантична класифікація часток. **Інтер'єктиви.** Вигуки, їхня граматична специфіка. Місце вигуків у системі частин мови. Групи вигуків за походженням і будовою. Функціональні групи вигуків. Звуконаслідувальні слова та їхня роль. Функціональні групи звуконаслідувальних слів.

IV. Список рекомендованої літератури з української мови

1. Безпояско О.К., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Граматика української мови. Київ : Либідь, 1993. 364 с.
2. Бевзенко С.П., Литвин Л.П., Семиренко Г.М. Сучасна українська мова. Синтаксис : навч. Посібник. Київ : Вища школа, 2005. 270 с.
3. Бондар О.І. Сучасна українська мова: фонетика, орфоєпія, графіка, орфографія, лексикологія, лексикографія : навч. посіб. для філол.. спец. ВНЗ. Київ : Академія, 2006. 367 с.
4. Горпинич В.О. Українська морфологія. Дніпропетровськ : ДДУ, 2000. 143 с.
5. Горпинич В.О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія. Київ : Вища школа, 1999. 186 с.
6. Плющ М.Я. Граматика української мови : у 2 ч. : підруч. Київ : Вища школа, 2005. Ч. 1. : Морфеміка. Словотвір. Морфологія. 250 с.
7. Плющ М.Я. Граматика української мови : у 2 ч. : підруч. Київ : Вища школа, 2005. Ч. 2. : Синтаксис. 186 с.
8. Сучасна українська літературна мова. Київ : Наукова думка, 1997. 368 с.
9. Сучасна українська літературна мова : підруч. Київ : Наукова думка, 2000. 348 с.
10. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / А.К. Мойсієнко, О.В. Бас-Кононенко, В.В. Бондаренко та ін. К., 2018. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/BasKononenko_Oksana/Suchasna_ukrainska_literaturna_mova_Leksykologhiia_Fonetyka/

11. ЗНО НМТ 2025 Українська мова та література: довідник, тести, хрестоматія, комплексна підготовка, комплексне видання, довідник + тести. Укл. Авраменко О., Білецька О., Заболотний О.